

8. Сыровотская Л. А. Ответственность за нарушение трудового законодательства / Л. А. Сыровотская. – М.: Юрид. лит., 1990. – 176 с.

Кабаченко М.А. Дисциплинарная ответственность за коррупционное правонарушение.-Статья.

Анализируется дисциплинарная ответственность за совершение коррупционного правонарушения.

Ключевые слова: коррупция, коррупционное правонарушение, дисциплинарный проступок, дисциплинарная ответственность, состав правонарушения.

Kabachenko M. A. Disciplinary responsibility for corruption offence.-Article.

Disciplinary responsibility is analysed for the feasance of corruption offence.

Keywords: corruption, corruption offence, breach of discipline, disciplinary responsibility, composition of offence.

УДК 342.9

*Кавун С.М.,
здобувач кафедри права юридичного факультету
Сумського державного університету*

**ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВНУТРІШНЬО-ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗАСАД
ДІЯЛЬНОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ МІЛІЦІЇ**

В статті проаналізовано чинне законодавство та проекти нормативно правових актів, що регламентують внутрішньо-організаційні засади діяльності підрозділів кримінальної міліції, зроблено висновки щодо мети, завдань та видів внутрішньо-організаційних засад діяльності кримінальної міліції.

Ключові слова: законодавство, нормативно-правові акти, внутрішньо-організаційні засади, діяльність, кримінальна міліція.

Ефективність роботи будь-якої системи залежить від належно організованого управління нею. Не є виключенням і підрозділи кримінальної міліції. Адже вирішення структурними підрозділами кримінальної міліції покладених завдань залежить від багатьох факторів, один із яких правильно продумана і чітко налагоджена організація роботи, направлена на досягнення ефективних результатів.

Питання внутрішньо-організаційної діяльності органів внутрішніх справи у своїх дослідженнях розглядали такі вчені як О. М. Бандурка, В. Л. Грохольський, В. В. Гуменюк, В. В. Конопльов, С. В. Кувакін, О. П. Нагорний, В. І. Полубінський, Л. Л. Попов та ряд інших. Слід сказати, що внутрішню діяльність міліції, в тій чи іншій мірі, виникає необхід-

ність розглядати будь-якому вченому, який досліджує питання адміністративної діяльності. Проте, незважаючи на отримані здобутки існує ряд невирішених питань. Зокрема немає спеціального дослідження у сфері внутрішньо-організаційної діяльності кримінальної міліції.

Отже, метою статті є дослідити внутрішньо-організаційні засади діяльності кримінальної міліції. Для цього планується: проаналізувати чинне законодавство та проекти нормативно правових актів, що регламентують внутрішньо-організаційні засади діяльності підрозділів кримінальної міліції, зробити висновки щодо мети, завдань та видів внутрішньо-організаційних засад діяльності кримінальної міліції.

Внутрішньо-організаційна діяльність спрямована на організацію роботи конкретних служб і складається з визначення структури відповідних підрозділів, її вдосконалення, добору й розстановки кадрів, планування й координації роботи, прийняття рішень на певний період або на проведення конкретних заходів, операцій, надання практичної допомоги підпорядкованим підрозділам і працівникам, на взаємодію з іншими службами, узагальнення й поширення передового досвіду міліцейської служби, контроль і перевірку виконання, заохочення працівників, їх атестування, використання дисциплінарної практики тощо [1, с. 8].

Деякі аспекти внутрішньо-організаційної діяльності кримінальної міліції, як структурного підрозділу органів внутрішніх справ врегульовані Настановою з організації роботи органу внутрішніх справ, яка передбачає, що організація роботи відділу внутрішніх справ повинна забезпечувати:

прийом, реєстрацію, облік, розгляд та вирішення заяв та повідомлень про злочини та інші правопорушення;

своєчасний та повний збір, накопичення і аналіз інформації, що необхідна для прийняття управлінських рішень;

раціональну розстановку та комплексне використання сил та засобів, керівництво та маневр ними з урахуванням оперативної обстановки, що склалася;

планування діяльності роботи відділу в цілому та його структурних підрозділів, безперервний контроль за виконанням законодавчих і нормативних актів, планів роботи, прийнятих рішень та окремих доручень;

повний облік та об'єктивну оцінку діяльності кожного працівника і підрозділу в цілому;

додержання законності і дисципліни в діяльності відділу, удосконалення професійної майстерності його працівників;

систематичне впровадження в практику передових форм і методів роботи, наукових рекомендацій, нових технічних засобів;

інформування органів влади, трудових колективів, засобів масової інформації про стан громадського порядку і злочинності та діяльність відділу щодо поліпшення цього стану [8].

Окрім зазначеного, здійснення організаційних заходів усередині системи кримінальної міліції та окремих її структурних підрозділів відображається в організації та проведенні засідань, нарад, інспектуванні та інструк-

туванні посадових осіб цих органів, розподілі між ними конкретних видів робіт. Зазначені вище дії здійснюються в таких умовах, коли особи, які здійснюють управління, та керовані особи знаходяться у безпосередньому, прямому контакті [6, с. 333].

В спеціалізованій літературі зустрічаються різні класифікації внутрішньо-організаційних заходів. Так, наприклад, М. П. Запорожець внутрішньо-організаційні відносини поділяє залежно від змісту питання, що вирішується на три групи: кадрового забезпечення; державно-службові; контрольні; охоронні; щодо розгляду звернень громадян; інші (статистика, діловодство) [4, с. 8].

С. В. Кувакін всі види внутрішньо-організаційних заходів класифікував на шість основних груп: 1) загальна організація діяльності ОВС; 2) організаційна робота з кадрами; 3) організаційні види навчання; 4) організація внутрішньовідомчого контролю; 5) організаційна робота, яка спрямована на вдосконалення роботи ОВС; 6) колективне обговорення організаційних питань [5, с. 10]. Ми підтримуємо точку зору автора і вважаємо, що вказані види внутрішньо-організаційних заходів також розкривати зміст внутрішньо-організаційної діяльності підрозділів кримінальної міліції.

Внутрішньо-організаційні засади діяльності кримінальної міліції знаходять свій зовнішній прояв у відповідному нормативно-правовому забезпеченні. Як приклад, на законодавчому рівні прийнято закон України «Про загальну структуру і чисельність Міністерства внутрішніх справ України» від 10 січня 2002 р. [7]. Відповідно до цього закону МВС України має таку загальну структуру: Міністерство внутрішніх справ України – центральний орган управління; державні департаменти у складі Міністерства внутрішніх справ України як урядові органи державного управління за окремими напрямками службової діяльності, визначеними Кабінетом Міністрів України; головні управління, управління Міністерства внутрішніх справ України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, управління, відділи Міністерства внутрішніх справ України на транспорті; міські, районні управління та відділи, лінійні управління, відділи, відділення, пункти; підрозділи судової міліції підрозділи місцевої міліції; з'єднання, військові частини, підрозділи, установи внутрішніх військ; навчальні заклади, науково-дослідні установи, підприємства та установи забезпечення [7]. Слід відзначити, що зазначений закон має недоліки. Зокрема його зміст не відповідає назві, адже у тексті цього нормативно-правового акту фактично йдеться не про загальну структуру і чисельність Міністерства внутрішніх справ України, а про загальну структуру і чисельність органів внутрішніх справ. Тож на нашу думку цей закон більш доречним буде перейменувати у Закон України «Про загальну структуру і чисельність органів внутрішніх справ України».

Так, зокрема, Головне управління боротьби з організованою злочинністю у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинніс-

ттю» [12], «Про міліцію» [10], «Про оперативно-розшукову діяльність» [11], актами Президента України, Кабінету Міністрів України та нормативно-правовими актами МВС України. Наказом МВС від 11.01.2012 «Про організаційно-штатні зміни в апараті Міністерства» затверджено організаційно-штатну структуру Департаменту карного розшуку до якої приєднано управління боротьби з торгівлею людьми та зі злочинами проти моральності, а також створено відділ оперативних розробок. Департамент Державної служби боротьби з економічною злочинністю крім вказаних нормативних актів керується Наказом МВС України від 03.09.2012 № 769 «Про організацію діяльності підрозділів державної служби боротьби з економічною злочинністю Міністерства внутрішніх справ України». Підрозділи кримінальної міліції у справах дітей керуються Наказом МВС України від 19.12.2012 № 1176 «Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів кримінальної міліції у справах дітей». Крім того питання внутрішньо-організаційних відносин підрозділів кримінальної міліції врегульовані Положенням про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 29.07.1991 р. № 114 [9].

Особливе місце у внутрішньо-організаційній діяльності органів внутрішніх справ займає організація роботи з кадрами, особливо керівним складом. В системі МВС повинні існувати певні вимоги до особи, що претендує на зайняття керівної посади, які повинні знайти відображення у відповідних нормативних актах, а саме: а) володіння керівниками здобутками науки управління; б) досконалі знання нормативної бази; 3) досягнення відповідного віку залежно від рівня керівної посади в системі управління.[5, с. 10 - 11].

Слід відзначити, що питання підвищення якості кадрового забезпечення усіх органів виконавчої гілки влади – це один із пріоритетних напрямків Концепції адміністративної реформи в Україні. Н. П. Магохіна з цього приводу зазначає, що з моменту проголошення Україною незалежності, окрім інших проблемних питань діяльності органів внутрішніх справ, важливого набули кадрові питання, бо ніяка реформа ОВС не досягне цілі без якісного комплектування особового складу та виконання ним повною мірою своїх службових обов'язків [15, с.17]. Сьогодні проблеми вдосконалення кадрової роботи у системі органів внутрішніх справ анітрохи не втратили своєї актуальності, адже ряд негативних факторів, таких як зростання професійної злочинності, в тому числі організованої, процвітання корупції, плинність кадрів, велике навантаження на працівників органів внутрішніх справ, недостатній рівень моралі, правової та професійної культури особового складу ОВС тощо, вимагають проведення кардинальних, науково обґрунтованих заходів щодо суттєвого підвищення рівня професіоналізму особового складу, його загальної та правової культури.

Досить важливим напрямком внутрішньо-організаційної роботи кримінальної міліції є інформаційно-аналітична робота, яка забезпечує успішне управління діяльністю. Аналіз в діяльності підрозділів кримінальної мі-

ліції полягає у: вивченні причин і умов, що сприяють вчиненню злочинів; одержанні та аналізі відомостей про процеси і тенденції, що відбуваються в злочинному середовищі; організації системи інформаційного обміну з іншими службами, підрозділами ОВС, а також іншими правоохоронними і контролюючими органами; здійсненні спільних заходів щодо боротьби зі злочинністю; виявленні та оцінці проблем, що виникають у практичній діяльності, а отже і виробленні управлінських рішень та заходів, щодо їх усунення; визначенні напрямків управлінської діяльності; прогнозуванні результатів запланованих заходів; визначенні напрямків розвитку підрозділів кримінальної міліції, їх штатної структури.

Л. В. Грохольський аналітичну роботу поділяє на шість етапів: теоретичний, підготовчий, збір матеріалів, обробка матеріалів, аналіз отриманих даних, написання підсумкового документа. Для здійснення аналізу спеціальні підрозділи повинні використовувати різні джерела інформації: гласні і негласні; інформацію інших служб, підрозділів ОВС, інших правоохоронних і контролюючих органів [3, с. 14]. Можна сказати, що інформаційно-аналітична робота кримінальної міліції є забезпечувальною діяльністю і сприяє правильному прийняттю тих чи інших рішень відповідними співробітниками.

Важливим елементом внутрішньо-організаційної діяльності кримінальної міліції є планування. О. М. Бандурка зазначає, що планування забезпечує організованість у діяльності органу внутрішніх справ, взаємодію між різними підрозділами, зосередженість зусиль на вирішенні головних завдань, підвищує відповідальність виконавців і полегшує контроль. Планування є загальною функцією управління, яка включає в себе визначення цілей, завдань відділу внутрішніх справ на наступний період діяльності, засобів та методів їх досягнення і виконання [2, с. 129].

Основним засобом забезпечення виконання покладених на підрозділи кримінальної міліції завдань та функцій є організація внутрішнього контролю. До того ж результати виконання планів повинні доповідатися керівництву, з наданням матеріалів, що їх підтверджують (звіти, довідки).

Ю. Ф. Кравченко вказує, що контроль в органах внутрішніх справ є самостійною функцією. За допомогою контрольної функції суб'єкт управління (орган чи окремих керівник) дістає інформацію про роботу підконтрольних органів, підрозділів, посадових осіб; для нього вона служить ланкою механізму зворотного зв'язку з керованими об'єктами. Контрольна функція в органах внутрішніх справ служить також одним із засобів забезпечення керованості системи, а саме: обумовлює чітку взаємодію елементів системи, її динамічність, зворотні зв'язки з об'єктами управління. У свою чергу, зворотні зв'язки допомагають керівникам об'єктів управління, діяльність яких була проконтрольована, переконатися в тому, що їх дії погоджуються з вимогами, встановленими суб'єктом управління, дають можливість визначити якість роботи системи органів внутрішніх справ в цілому, виявити ускладнення в діях контрольованих систем, перевірити їх працездатність [14, с.514].

В рамках внутрішньо-організаційної діяльності кримінальної міліцію необхідно також згадати про взаємодію. Тут можна говорити не про взаємодію з іншими органами а, зокрема, враховуючи специфічний характер діяльності підрозділів кримінальної міліції, про взаємодію оперативних підрозділів між собою Так В. Л. Грохольський розглядає взаємодію відповідних оперативних підрозділів між собою як своєрідну модель використання негласних сил і заходів, оперативно-технічних засобів, обмін конфіденційною інформацією, проведення спеціальних операцій з урахуванням оперативної обстановки або оперативно-розшукової ситуації [3, с. 17].

І останньою внутрішньо-організаційною засадою діяльності кримінальної міліції, якій би ми хотіли приділити окрему увагу у межах даного підрозділу є фінансове та матеріально-технічне забезпечення. Значення даної засади дуже важко перебільшити, адже очевидно, що не один державний орган не зможе нормально функціонувати та здійснювати свої повноваження, якщо у його розпорядження не буде необхідної кількості грошових коштів, а також матеріально-технічних ресурсів, як то: приміщення, транспортні засоби, різноманітні механізми, прилади та пристрої. Це у повній мірі стосується і функціонування кримінальної міліції, адже дійсно важко собі уявити нормальну роботу її особового складу, якщо він не матиме кабінетів, службових автомобілів, необхідних засобів та приладів для проведення оперативно-розшукових заходів тощо.

Важливість даного питання обумовлює його нормативно-правову регламентацію. На сьогодні, за відсутності єдиного положення про кримінальну міліцію, фінансове та матеріально-технічне забезпечення діяльності органів внутрішніх справ взагалі, та окремих підрозділів кримінальної міліції зокрема регулюється декількома нормативно-правовими актами.

Отже, можна зробити висновок, що зміст внутрішньо-організаційної діяльності кримінальної міліції полягає у наступних заходах:

- загальній організації діяльності кримінальної міліції;
- організаційній роботі з кадрами (підбір, навчання кадрів, розподіл функціональних обов'язків тощо);
- інформаційно-аналітичній роботі;
- плануванні роботи та прийнятті управлінських рішень;
- організації внутрішньовідомчого контролю;
- організації взаємодії між підрозділами кримінальної міліції;
- фінансове та матеріально-технічне забезпечення.

Результативність внутрішньо-організаційної діяльності в міліції є умовою успішного вирішення завдань охорони правових відносин, які виникають між органами або працівниками міліції.

Література:

1. Адміністративна діяльність. Частина особлива: Підручник / За заг. ред. проф. О.М. Бандурки. – Харків : Вид-во Ун-ту внутр. справ, "Еспада", 2000. – 368 с.

2. Бандурка О.М. Основи управління в органах внутрішніх справ України: теорія, досвід, шляхи удосконалення [монографія] / О.М. Бандурка – Х. : Основа, 1996. – 398 с.;
3. Грохольський В.Л. Управління діяльністю спеціальних підрозділів МВС України по боротьбі з організованою злочинністю / В. Л.Грохольський : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». – Х., 2004. – 37 с.
4. Запорожець М.П. Адміністративно-правове забезпечення діяльності місцевих загальних судів України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / М. П. Запорожець. – Х., 2004. – 19 с.
5. Кувакін С. В. Організаційні форми управління органами внутрішніх справ: загально-теоретичний аспект : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право» / С. В. Кувакін. – Х., 2001. – 18 с
6. Приймаченко Д. В. Адміністративна діяльність митних органів у сфері реалізації митної політики держави : дис. ... доктора. юрид. наук : 12.00.07 / Приймаченко Дмитро Володимирович. – Дніпропетровськ, 2007. – 468 с.
7. Про загальну структуру і чисельність Міністерства внутрішніх справ України : Закон України : від 10.01.2002 р., № 2925–III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 16. – Ст. 115.
8. Про затвердження Настанови з організації роботи органу внутрішніх справ: наказ Міністерства внутрішніх справ України № 495 від 15 червня 1999 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.naiu.kiev.ua/tslc/pages/arm/balist/prav_bl/nakaz_MVS_495.html
9. Про затвердження Положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 29 лип. 1991 р. № 114. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/114-91-%D0%BF> – Редакція від 11 лист. 2011 р. на підставі 1126-2011-п.
10. Про міліцію (зі змінами та доповненнями): Закон України від 20 грудня 1990 року № 565 – XII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 4. – Ст. 20.
11. Про оперативну-розшукову діяльність : Закон України від 18 лют. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – Ст. 303.
12. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : Закон України від 30 черв. 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 35. – Ст. 358.

13. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів кримінальної міліції у справах дітей: Наказ МВС України від 19.12.2012 № 1176
14. Теорія управління органами внутрішніх справ: Підручник / За ред. канд. юрид. наук Ю.Ф. Кравченка. – К.: Національна академія внутрішніх справ України, 1999. - 702 с.
15. Управління персоналом органів внутрішніх справ України (Теоретичні та прикладні аспекти) / За заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Бандурки О.М.: Монографія. - Харків: Вид-во Ун-ту внутр. справ, 1999. - 287 с.

Кавун С.Н. Отдельные аспекты внутриорганизационных принципов деятельности криминальной милиции. – Стаття.

В статті проаналізовано действующее законодавство і проекти нормативно-правових актів, регламентуючих внутрішні організаційні основи діяльності підрозділів кримінальної міліції, зроблені висновки щодо цілей, завдань і видів внутрішніх організаційних основ діяльності кримінальної міліції.

Ключевые слова: законодавство, нормативно-правові акти, внутрішні організаційні основи, діяльність, кримінальна міліція.

Kavun S.N. Some aspects of internal organizational principles of the criminal police. – Article.

This paper analyzes the existing legislation and draft regulations governing the internal organizational principles of the criminal police departments, conclusions regarding the goals, objectives and types of intra-organizational principles of the criminal police

Keywords: legislation, regulations, internal organizational principles, activities, criminal police.

УДК 343.62

О.В. Василюва-Карвацька,

асистент кафедри кримінального права і криміналістики Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича, здобувач наукового ступеню кандидата юридичних наук Національної Академії прокуратури України

АКТУАЛЬНІСТЬ ВИДІЛЕННЯ ОКРЕМОЇ ГРУПИ ПОВНОВАЖЕНЬ ПРОКУРОРА З НАГЛЯДУ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНІВ ПРО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПРОТИПРАВНИХ ДІЯНЬ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

В статті обґрунтовано необхідність виокремлення окремої групи повноважень прокурора з нагляду за додержанням законів про попередження протиправних діянь у сфері охорони здоров'я, охарактеризовано їх особ-